

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți. Joi și Sămbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl. pentru fie-care publicare.

Budgetul cultelor.

Parlamentul țării a trecut deja peste budgetul ministerului de culte și instrucțiune publică pe anul 1900.

De astă-dată discuțiunea a fost în această parte mai scurtă, din motivul, că ministrul de resort n'a putut fi înșuși de față, spre a-și expune mai pe larg vederile, ce-l conduc întru promovarea intereselor acestui resort; iar opoziția încă s'a reținut a face în absența ministrului vorbă prea lungă. Se știe, că d-l ministru Wlassics este la Riviera pentru restaurarea sănătății.

Astfel discuția s'a terminat în oședință și jumătate. În absența ministrului au fost reprezentate vederile guvernului prin secretarul de stat dl Zsilinszky Mihail și prin ministrul-președinte Széll.

Budgetul a. c. este cu aproape 6 milioane corone mai mare, ca în anul expirat. Intregul budget — considerând spesele ordinare, trecătoare și investițiunile — se urcă peste 40 milioane corone. Față de întreg budgetul țării, cel al cultelor reprezintă abia 4%.

Fiind noi Români din țară restrinși la un cerc de activitate mai mult numai pe terenul cultural, este lucru foarte natural, că resortul cultelor este acela, cu care avem mai multe legături și care în urmare ne interesează mai mult. Cetitorii nostri vor aștepta deci cu drept cuvânt să aibă o oglindă a discuțiunii, care lucru de sine înțeles n'a putut trece fără să ne atingă și pe noi. Durere însă, că și de astă-dată atențiunea, ce ni-s'a dat din partea celor mai mulți vorbitori n'a fost binevoitoare față de noi. Din contră mai ales unul din vorbitori a dat în cuvinte aspre expresiune necazului, ce-l simte, când vede că poporul român înainteză și el în cele culturale și și-a crescut o inteligență proprie, respectabilă și cultă, care — horribile dictu — are alte vederi despre lumea această și despre țara în care locuiește, ca și Măria sa, deputat în opoziție.

Ce se-i faci, dacă inteligența română, ca și inteligența tuturor popoarelor de ceva treabă, varșă aluatul culturii primite în formele individualității sale etnice, și se contopește cu tradițiile poporului, din sinul căruia a eșit, nutridu-se mereu din spiritul vioiu al geniului propriului seu neam?

N'ai ce-i face! Așa-i Românul. Ce-i străin nu se lipește de sufletul seu; sau — dacă se lipește — trebuie să primescă o formă, nuanță specială. Asta însă n'are să supere nici pe un om cuminte. Din contră; căci numai o asemenea cultură este adevărată și vrednică de inteligența unui popor, care simte în sine puterea de traiu. Și noi datorință avem să ne lipim cu atât mai tare de propriile noastre interese culturale, cu cât zilnic vedem și experiem, că ele sunt combătute de bărbați, cari stau la locul, de unde datorința ar avea să sprijinască și să propue ajutorarea tuturor nisuițelor spre cultură și progres ale tuturor cetățenilor, cari contribuiesc cu sudoarea lor la adunarea milionelor budgetului, și acesta cu atât mai virtos cu cât

acesta numai pôte fi în interesul general al țării, ce o reprezintă.

Dar mai cu scop va fi a prezenta în cele următoare cuprinsul, ce ne interesează, din vorbirile singuraticilor oratori.

După nisce observări indifferente ale deputatului Lehotzky, — care a laudat patriotismul slovacilor, și a cerut sprijinul guvernului pentru școalele populare, lăsându-se și comunelor și confesiunilor influința cuvenită, — a luat cuvântul deputatul Boda Wilhelm. Acesta laudă guvernul pentru înființarea în anul trecut a celor 200 școle de stat populare cu 300 învățători, și pentru ostentă o dezvoltă întru a putea deschide în Septembrie alte 200 școle de stat, asemenea cu 300 învățători. Aprôbă poziția de 2.100.000 corone pentru dezvoltarea școalelor, cari nu sunt de stat. Declară, că în ce privește natura limbii maghiare și cauza formării statului național maghiar, stă pe punctul de vedere al celui mai extrem șovinism, căci acel stat numai cu mână de fer se va putea întemeia. Intre altele se întreabă: „Până când se închidem ochii față de împrejurarea, că în Ungaria sunt numeroase școle, unde limba statului asigurată prin lege nu se propune de loc, sau numai foarte puțin? Inzadar se zice, că cunoșcerea limbii germane este necesară pentru traiu, căci — după părerea lui — trebuie întâiu statul național maghiar și numai după aceea urmază celelalte.

De-altcum aprôbă mult, că guvernul a rupt cu sistemul de-a ridica școle de stat numai pe teritoriul locuit de naționalități. Ceteșce date concrete din un articol apărut în „Budapesti Hirlap”, spre a dovedi, că a fost de greșită politica de-a inunda ținuturile naționalităților cu asemenea școle, neglijând ținuturile curat maghiare; și zice că-i noroc, că acuma guvernul nisuesce a repara greșalele acestei politici.

Komjathy Béla. Nu aprôbă vederea lui Lehotzky, care a zis că pôte fi cineva sârb, român, slovac sau ori ce alta, dar numai în dragostea cătră patria comună să fim una. Esperințele l'au convins, că maghiarul e avinsat numai la sine și puterile sale. Încercă să arete, că în decursul veacurilor spiritul, ce-a condus guvernele țării, n'au fost maghiar, și nu e nici acum. De aci s'a născut panslavismul, federalismul etc. și s'au deșteptat naționalitățile, chiar și Șvabii din Banat până și Bunievații.

Pe noi de altcum ne onorează cu o atențiune specială, fiindcă „progresul valahimei ar fi pericolul cel iminent”.

„Să abandonăm odată presupunerea, că pășirea, lățirea românilor și creșterea puterii intelectuale a lor se pôte rezolva numai pe cale administrativă sau eventual prin procese. Nu e o chestie mică chestia română. O putere mare s'a făcut din această valachime față de noi, spre scăderea rasei noastre. De când pe la sfârșitul veacului 17. Baranyi și Hevesi au numerat preste tot 200.000 români, astăzi numărul românilor e 2.600.000. Deja inșai masa încă trebuie să pună pe gânduri națiunea, dar încă dacă vom cumpani împregiurarea, că ei cu ce pași uriași înainteză în privința culturală; dacă vedem, că înainte de asta cu 25—30 de ani așa zicând numai unii privilegiați erau, cari și-au câștigat știința și cultură, ear astăzi ce uriașă e masa acelora.

„Și toate aceste lucruri devin și mai periculoase, pentru-că ei dispun deja și de o putere intelectuală mare. Români au recurs și la știință, au fost în stare a falsifica istoria, — cu voia — a crea nume false, pentru ca să-și promo-

veze romanitatea lor. (Așa e! în stânga extremă). Și dacoromânismul s'a transmis în inima și sângele poporului; cred că ei sunt urmașii glorioșilor Romani, și deja dela naștere băiatul aude, că acest pământ e al seu, acest pământ a fost al strămoșului său, ungurii numai l'au răpit dela tine și îl usurpă.

E interesant, că toate aceste lucruri le-au făcut oameni de neam maghiar. Acolo e spre pildă Samuil Klein, Șincai, Maior, — cari cei dintâi au constatat că noi suntem usurpatori — au fost odrasle din familii maghiare. Când Horia și Cloșca au cerut ajutor contra maghiarilor, oameni unguri li-au fost sprijinitorii. A venit episcopia din Blaj, apoi episcopia gr-or. din Sibiu, cea gr-cat. din Oradea-mare. Mai târziu cea gr-cat. din Gherla și Lugoj. Mai nou episcopii gr-cat. din Arad și Caransebeș. În toate aceste eparchii îndată s'au înființat institute teologice, școle, gimnasil, și acei episcopi, entusiasmați pentru naționalitatea lor, s'au nisuit prin fundațiuni princiare a promova cauza românismului; ear statul ungar a văzut și a știut acesta fără a face măcar un pas ca să miște înaintea ideea de stat maghiar și a îngăduit ca puterile române să crească.

„Înaintarea românilor s'a putut observa pe toate terenele. Mai întâiu și au câștigat cultură, apoi în al doilea rând au luat în mâinile lor averi mari. E fapt, că rasa maghiară e în primejdie. Și dacă aceasta e adevărat, atunci noi trebuie să căutăm calea, și mijlocele, ca să scăpăm de această primejdie națiunea noastră, rasa noastră (Aprôbări vii în stânga extremă)“.

Legea naționalităților, care ne aduce atâtă rău, ni-au octroat-o, am făcut-o numai siliți. Pactul dela 1867 ne legă mâinile, de a nu putea lucra așa cum ținem de salutar“.

În legătură cu acesta reamintește cazul școalelor din Brașov, înșirând pe lung mulțime de incorectități combătute de ministrul-președinte Széll. Apoi cere aplicarea de măsuri de controlă mai stricte pentru institutele de cultură ale naționalităților. Cere executarea legii kisdodovurilor, căci nu-i vrednic de oficiu acel guvern, care n'are bani pentru asta. Peste tot e rușine, că în 13—14 mii comune sunt numai 1221 asile de copii. Cere școle de stat, căci numai aceste pot înțări națiunea. Aici fiecare întâiu trebuie să fie maghiar, și în a doua linie se pôte ținea de o confesiune. Ține de lucru de desperat, că abia 10% din școle sunt de stat. Tabloul statistic e acesta:

1511 școle de stat
5453 „ romano-cat.
2097 „ gr-cat.
1793 „ gr-or.
2160 „ reformat.
1391 „ augsburgice.

Trecând la pedagogii arată, că statul, care vrea să trăească și să imprime timbrul național pe fiecare instituțiune, n'ar fi permis să dea din mână creșterea dascălilor. Întrebă pe secretarul de stat, pentru-ce nu se respectă în această privință legea. Contele Osáky a permis ca în Calocia să se dea calificare specială: iar guvernul present a dat și călugărițelor dela Sătmăr dreptul de a cualifica. Sașii au și cerut acest drept de a cualifica ei și acesta ar putea-o cere și Românii și apoi fain ne-ar sta să dăm pe mâna acestora creșterea dascălilor. Escepționează creșterea fetelor prin călugărițe, cari sunt mai mult străine și astfel nepotrivite de a sădi spirit maghiar în sinul viitoarelor mame, și de expresiune nemulțumirii, că Românii mereu fac școle de fete superioare, în cari limba de propunere e exclusiv română. Se

plânge că la gimnasiul din Beiuș nu se consideră destul limba maghiară, cu toate-că fericitul Vulcan în actul fundational a cerut „ca să se învețe în el și (?) limba românească”.

Ține de periculoase cele 19 școle medii, cari n'au limba de propunere magh., căci acolo se cresc la an 7160 elevi, cari devin dușmanii nostri.

Atacă activitatea culturală și absolut loială și patriotică a ambelor biserici române, precum și foile, cari represintă interesele acestor biserici.

Întrebă pe ministrul Széll, dacă a făcut ceva pentru realizarea promisiunii sale, că va ridica la universitatea din Cluj facultate teologică calvină și la cea din Budapesta una ortodoxă, căci nu-i mulțemit cu creșterea preoției.

La urmă atinge congrua și întreabă: „cine pôte garanta, că banii se vor folosi în direcțiune patriotică pentru ajutorarea omelor, cari se însuflețesc de ideea de stat? Oratorul are drept a lua privire în acest lucru; ca reprezentant al națiunii, va și usa de acest drept.

*

Din discuțiile urmate în ședința dela 22 Martie n. asupra bugetului ministerului de culte și instrucțiune publică, remarcăm următoarele:

Rudolf Páder desaprôbă politica de instrucțiune, care stăruiesce a statifica școalele confesionale, pentru-că numai școalele confesionale sunt apte a da poporului o adevărată educațiune. E numai o eror, dacă se crede că instrucțiunea în școale de stat e mai îngrită și că aceste școli de stat ar fi mai bine întogmite.

George Lázár vede cu bucurie, că guvernul stăruiesce în mod energic, cu deosebire în părțile locuite de naționalități a statifica școalele ceace e un interes însemnat național și cultural. Statificarea școalelor e de însemnată și pentru motivul, că prin aceasta statul ia de pe umerii comunelor sarcini mari. Educațiunea religioasă-morală încă nu e periclitată prin această statificare pentru că guvernul dă mare atențiune și în școalele de stat acestui postulat. Oratorul atrage atențiunea guvernului la statificarea școalelor cu deosebire asupra școalelor din Alföld, cari au făcut mari datorii pentru susținerea lor.

Albert Berzeviczy, revenind asupra observațiilor deputatului Komjathy regretă și dânsul, că executarea legii despre asilurile de copii nu înainteză într'un tempo mai răpede, ceace de sigur se esplică numai prin greutatea financiară; regretă mai departe că intențiunea art. de lege XXIII. din 1896 despre regularea salariilor învățătoresci nu e pre deplin realizată. Dar totuși nu e aplecat a descrie instrucțiunea noastră poporală în colori atât de posomorite cum o face Komjathy.

„Admit, că dânsul e condus de cel mai curat patriotism — zice Berzeviczy — când a dat alarmă că statul ungar se află în pericol, dar dacă națiunea reagează puțin la această alarmă, cauza nu e indiferentismul națiunii ci ea vede apriat că pericolul vestit de dl deputat nu există.

Admit că d. es. în Transilvania ocrotirea magiarismului reclamă cea mai minuțioasă și tréază politică a guvernului, admit, că față de naționalități sunt probleme mari de resolt, greutate și pericole de învins, dar cine voiesce a judeca obiectiv nu va putea afirma, că de 33 de ani consolidarea rasei magiare n'a făcut progrese. Se privim în viața scolară, în literatură, în pressă, în viața publică, socială și a afacerilor, deși admit

că pe acest teren progresul e mai încet — totuși nu se va îndoi nimenea că extinderea și consolidarea maghiarismului de 33 de ani au făcut progrese mari și nu e amenințat de pericole deosebite. Firește că faptele nu trebuiesc înfățișate în lumină arbitrară și la formularea pretensiunilor nu trebuie să se uite aceea ce prescriu legile noastre.

Dl deputat Komjáthy zice de exemplu, că legea de naționalități ni s'a octroat. Desbaterea în liniamente mari ce s'a ținut la crearea acestei legi cuprinde multe lucruri instructive, atât pentru aplețirea relațiilor de atunci cât și acelor de acum. Acea lege nu a fost pentru noi o lege octroată, ci rezultatul unei lupte învingătoare. Ce voiau reprezentanții naționalităților aprăge fără excepție? Ca țera să fie sfășiată în privința limbei. Acea lege e identică cu respingerea acelei stăruințe, însemnătatea ei trebuie aplețită din punctul de vedere al timpului în care s'a activat. Din punctul de vedere al relațiilor actuale legea de naționalități poate apărea în multe privințe ca învechită și superată, dar togma acesta dovedește mai înveredat, că maghiarismul națiunii se ivesce astăzi mai tare ca în 1868 (Aprobare în drépta).

Dl deputat dificultăză că mai avem școle medii, a căror limbă de instrucție nu e cea ungurească, că avem preparandii confesionale, cari dau calificare pentru instrucția școlilor civile. Dl deputat uită însă că legea despre școlele medii din 1883, respective legea despre instrucția poporală din 1868 permite acesta. Recunosc necesitatea revizuirii legii despre instrucția poporală și dacă va veni timpul pentru această reviziune — pentru-că timpul actual nu e potrivit — atunci vor trebui să se conserve drepturile statului cu deosebire și cu privire la calificarea învățătorilor mai bine decum s'a conservat în legea din 1868. Ar trebui să ne apropiem de punctul de vedere, pe care ne-am pus în legea din 1883 relativ la profesorii școlilor medii. Câtă vreme însă legile actuale vor fi în valoare, executarea lor conștientă și loială va fi cea mai bună politică de naționalități.

Acolo, unde legile existente permit guvernului a alege între diferitele căi și mijloce, guvernul alege acele mijloce, cari corespund mai bine politicii naționale. S'ar provoca însă numai o amărăciune dacă am voi să oprim aceea-ce permite legea și a restringe drepturile celor-ce susțin școli prin interpretarea volnică a legii. Pe această cale nu se poate maghiariza nici un unic suflet. Acesta a fost modul de a vedea al ministrului de instrucție și este și astăzi — și când am văzut că ore care lege nu oferă un mijloc suficient pentru a aduce la valoare punctul de vedere național, totdeauna ne-am îngrijit a crea legea necesară. Mă pot provoca la faptul, că legile create dela 1868 încă stau pe un punct de vedere mai înaintat decât legea de naționalitate din 1868. Legea din 1879 despre instrucția obligată a limbei maghiare în școlele populare, legea despre școlele medii din 1883, legea din 1891 despre asilele de copii, legea din 1893 despre salariile învățătorilor s'au creat toate la inițiativa guvernelor eminate din partida liberală.

Béla Komjáthy: Dar cum au fost executate acele legi?

Albert Berzevicy: Ele au fost executate, după-cum au permis relațiile și mijlocele de până acum.

Dl deputat Boda a dificultat, că guvernul a înființat mai nainte școli de stat în părțile locuite de naționalități. Dacă guvernul nu ar fi înființat școli de stat în părțile locuite de naționalități, atunci mai multe comune ungurești s'ar fi pierdut pentru maghiarism.

Secretarul de stat Mihail Zsilinszky concludă în discursul său, „că încât pentru alarma dată de Komjáthy, că rasa maghiară ar fi amenințată de un imens pericol, de pericolul românării și slovacării — această alarmă e nemotivată.

Românii și Slovaci ce e drept s'au estins în timpurile de mai nainte, însă nu în proporția arătată de numitul deputat. Dar nici acesta n'a urmat în câteva decenii. Acestă mișcare își are cauzele sale istorice, trecutul său istoric în timpul când domniau astfel de stări nenorocite încât proprietarii,

domnii cei mari, învățau românește și slovacă, pentru a putea vorbi cu servitorii lor, cu toate că atunci ocaziunea era priincioasă a-și crește fără greutate iobagii ca unguri. Aceste sunt tradiții istorice și eu nu cred deloc că ne-ar amenința acel mare pericol, pe care l'a amintit dl Komjáthy.

Nu voiesc a cădea într-o asemenea exagerare, dar într-o cât cunosc trecutul Ungariei, pot afirma cu îndrăsnă, că în tot trecutul de o mie de ani nu s'a făcut pentru dezvoltarea caracterului unguresc, a conștiinței proprii și a cultului național maghiar atât cât s'a făcut în timpul de 33 ani de când adevărat avem un guvern maghiar independent (Sgomot în stânga extremă).

Bela Kubik: Și regele Mathia?

Secretarul de stat Mich. Zsilinszky: Despre regele Mathia se pot zice toate, numai una nu, că ar fi dezvoltat cultura ungurească. El a introdus și răspândit cultura italiană, aci are el merite imense, dar limba și cultura ungurească absolut nu le-a cultivat.

Eu cred că decând baronul Iosif Eötvös a ocupat scaunul ministrului de culte, până în timpul mai nou, a fost una din cele mai frumoase probleme, unul din scopurile cele mai nobile și una din cele mai înalte ambițiuni a tuturor ministrilor, a crea din acest stat, din această națiune cu mijlocele ce le au stat la dispoziție în privința culturală, un stat adevărat național maghiar. (Aprobări vii în drépta).

Pe un ministru care ar fi comis pecatele înșirate de dl deputat, nu l'ar fi tolerat națiunea nici un moment în locul său. Cine vrea să vadă s'a putut convinge că cel puțin încât pentru timpul mai nou contrariul acușărilor e adevărul. S'au înșirat o masă de comune, cari mai înainte au fost maghiare și astăzi s'ar fi slovacit. Cu privire la unele dintre acestea a observat deja ieri dep. Polonyi, că contrariul e adevărul. Și într'adevăr: *Cine călătorește în Ungaria de sus, va vedea vesel cu ce bucurie răspunde generațiunea mai nouă unguresc, când o agrărești ungurește.* (Contraziceri în stânga extremă). O pot spune din experiență. Cu esagerațiuni nu-i se face cauzei nici un serviciu; dacă e de lipsă unde va apoi aici trebuie să păstrăm obiectivitatea. Dl deputat a zis, că aparține de un petrar de veac acestei case, și toți ministri câți au șezut în acest scaun, ar fi vestit idea de stat maghiar, dar nici unul n'a făcut ceva pentru ea (Așa e! în stânga extremă). S'a zis mult prin această, dar nu corespunde adevărului, îmi permit a reflecta numai la tapetele actualului ministru de culte. Începând dela instrucția poporală până la instrucția universitară a introdus totdeauna nouă și erași nouă reforme. El a regulat și dezvoltat crescerea fizică, a organizat educațiunea femeilor; nu există nici un ram al cultului unguresc, în care n'ar putea arăta fapte mari. —

În ce privește asilurile de copii, toți am voi să le înmulțim, dar legea respectivă nu obligă statul la acesta, ea impune datoria de a înființa asile pentru copii numai comunelor.

Dar fiind că statul e convins, că în asilele de copii viața copiilor e mai accesibilă pentru ce e bun, că acolo copiii vor învăța mai ușor unguresc, înființăm asile de stat pentru copii în toate acele locuri, unde există deja o școală poporală de stat.

Despre școlele populare domnii deputați s'au pronunțat în diferite moduri. Unul a cerut, ca să se înființeze numai școle de stat, dar nu și școle confesionale și comunale. Un membru din partidul poporal însă a dorit să nu fie școle de stat, ci numai confesionale. Cuget că calea de mijloc e cea mai dréptă. Noi firește trebuie să stăruim a realiza școala națională unitară în toate straturile societății, pentru că prelângă dezvoltarea noastră istorică ar fi un lucru foarte greșit a lua confesiunilor sau comunelor dreptul de a-și susține și mai departe școlele lor. S'ar naște prin acesta o astfel de încurcătură în țară, care singură ar fi în stare a împedea consolidarea Ungariei.

Școle de stat trebuie să se înființeze și noi le și înființăm fără nici o volnicie. Dacă vre un inspector de școală prin volnicie sau prin ademeniri oprite ar voi să înduplece publicul la acesta, acesta se face de

sigur fără voia ministrului. Dar nici nu ar fi de lipsă a aplica volnicia; atât de mulți sunt cei ce ne îmbie școlele spre a le statifica, încât noi din cauza greutatea materiale nu putem nici de jumătate să satisfacem cererilor.

Vorbirea ministrului-preșident Széll am adus-o în nrul precedent.

Revistă Bisericească

Starea bisericii ruse.

(1896—1897)

(Înceiere)

În definitiv răscolnicii au început să înțeleagă că nuși mai pot apăra rățăcirile cu armele vechi și de aceea alergă la altele noi; pe această cale cad însă în alte rățăciri cu caracter raționalist. Așa este noua sectă, a „nerugătorilor“, eșită tot dintre răscolnici. Acestă sectă respinge iconele, ritualul, tainele și tradițiunile. În eparchia Tomskului unii răscolnici nu admit posturile, alții nu se închină la icone. În eparchia de Veats unii răscolnici nu cred în întruparea Fiului lui Dumnezeu, nu se duc la biserică. Ei zic, că puterea bisericească și laică sunt slugi ale lui Antihrist. Asemenea idei sunt propagate verbal și în scris. Între aceste scrieri procurorul suprem citează și ziarul „Cuvîntul Adevărului“ editat în Braila în anul 1896, oprit de a intra în Rusia.

Nu mai puțin a avut de luptat clerul bisericii ruse și cu secta stundiștilor ¹⁾, cari sunt cu mult mai periculoși, căci nu aleg armele de luptă. Spre ași face proseliți întru buințeză și bani; iar spre a le susține moralul alergă de multe ori la minciună și înșelăciune; așa de exemplu, înainte de încoronarea actualului Țar, stundiști au răspândit în popor sgomotul, că împărătesa face parte din secta lor, că 300 persoane înalte din cler au trecut la stundism ș. a. Scrierile de propagandă ale sectanților cuprind idei subversive și socialiste și ele sunt cu atât mai periculoase cu cât interpretază greșit ideile părinților mari ai bisericii ca: Ioan Chrisostom etc.

În afară, Rusia are Misionari în America de Nord, Japonia și Corea.

În America are 29 de misionari, cari au lucrat în 29 centre mai principale ale Americii de Nord. Ortodoxia are în America 30 de biserici și 70 de parohii. Numărul ortodoxilor se ridică la 50.000 și se compune din greci, Siro-Arabi, Ruși, Aleuți, Eschimoși, Creoli, Chinezi, Japonezi etc. Asemenea sunt ortodocșii și de viață Anglo Saxonă. Misiunea are 3 școle regulate pentru copii. Asemenea pe lângă fie care biserică e câte o școală catehetică pentru copii și adulți, deschise Sâmbăta și Dumineca. Preoții zeloși adună la dîșii acasă pe copii mai ales iarna și îi învață dogmele bisericii ortodoxe. Misiunea are din anul 1896 și un jurnal, care s'a răspândit repede și ale cărui articole se reproduc foarte des în gazetele americane. Misiunea a convertit în anul 1897 un număr de 700 persoane.

Misia din Japonia avea în 1896 la 1 Ianuarie 225 comunități cu 23.856 creștini și 35 clerici între care un Episcop, un Arhimandrit, 27 preoți și 5 diaconi. Episcopul, archimandritul, un protoiereu, un preot și un diacon, sunt Ruși, restul Japonezi.

În 1896 s'au botezat 937 persoane, iar în 1897 s'au botezat 993. În Tokio misiunea are o școală catehetică, un seminar, o școală de cântăreți și o școală de fete. Misiunea are 3 jurnale. Pe lângă școala de fete se află și un atelier de pictură bisericească condus de doi măestri, cari procură japonezilor iconele trebuitoare.

În 1897 s'a hotărît a se înființa o misiune și în Corea, avînd un preot retribuit cu 3000 ruble anual și un cântăreț cu 1500 ruble anual. Pentru construirea bisericii s'a destinat suma de 20.000 ruble și 5000 pentru casa personalului. Împrejurările politice au împedat înăunțarea acestei misiuni până acum.

Instrucțiunea superioară religioasă s'a dat în 4 academii: Petersburg, Moscova, Kiev, și Kazan între care cea întâi cu 30 profe-

¹⁾ O sectă cu caracter protestant.

sori, a 2 cu 29, a 3 cu 30, a 4 cu 36 ¹⁾. La Kiev au fost în 1897 și 5 studenți români.

În anul 1897 au fost 58 Seminarii cu un număr de 19.151 elevi și 1017 profesori inclusiv, directori, inspectori și ajutoari de inspectori.

Scopul acestor școle este de a educa tineretul în spiritul religios-bisericesc. Potrivit acestui scop dascălii se îngrijesc să întărească în copii pietatea, respectul către biserică și deprinderea bunelor moravuri. Copiii învață pe lângă celelalte cunoștințe, rugăciuni și cântarea corală. Sărbătorile sunt obligați a merge la biserică, unde cei mai înaintați în cunoștințe cântă; iar cei lași ascultă: mulți slujesc în altar și li se dă drept a purta stihar. În posturi se grijește împreună cu dascălii lor. Asemenea instrucțiune are mare influență asupra poporului și satelor.

În unele școle de asemenea natură s'au predat elevilor și cunoștințe practice despre agricultură, grădinarie, stupărit și creșterea gîndacilor de mătase; iar în altele meserii ca: împletitura, legătoria, tîmplăria, strungăria, ciobotăria ș. a. Mai în toate școlele de fete s'au predat țesătoria, cusătoria, împletiturile ș. a. de către învățătoare și soțiile preoților. ²⁾ Cărțile și materialul de scris se dă gratis în multe școle.

Mișcarea literară bisericească a fost dusă de o mulțime de jurnale și reviste bisericești în fruntea cărora au stat cele patru reviste editate pe lângă fiecare academie teologică. Jurnalul academiei de Petersburg are deja 75 ani de existență și în acest interval a dat la lumină în traducere peste 200 tomuri cari cuprind scrieri de ale părinților bisericești și o sumă însemnată de articole din toate ramurile teologice. Actualul redactor —profesorul Lopuchin—descriind activitatea predecesorilor săi zice: privind această masă de tomuri m'am umplut de un sentiment de venerațiune către acești luptători modești ai științei și luminei, cari și-au luat asupra-și sarcina nobilă de a răspândi și întemeia împărăția adevărului, binelui și luminei pe pământul colosal al patriei noastre. În acest jurnal au apărut în anul 1896/1897 multe articole interesante ca: Sinodul și instituțiunile sale în trecut; viața, educațiunea, cultura, convertirea ap. Pavel și învățătura lui în comparațiune cu teologia rabino-iudaică; istoria religiunii romane și însemnarea cuvîntului „religio“ etc. Afară de acestea s'au dat la lumină în traducere și două volume din scrierile sf. Ión Chrisostom.

În jurnalul academiei de Moscova s'a continuat cu traducerea tălcuirii sf. Efremla tetraevangelii și a sf. Ciril la profeții: Sofronie, Ageu și Zaharia, plus articole ca: despre disciplina bisericească, despre ierarhia bisericii anglicane; Abisinia actuală; critica moralei evoluționiste; astronomia și teologia, raportul bisericii ortodoxe către pace și război după dreptul canonic etc.

În jurnalul academiei de Kiev s'a tradus tălcuirea fericitului Eronim la profeții mici: Avdiu, Iona, Micheia, Naum și Avacum. Apoi s'a imprimat istoria omiletică după reformă și mai multe articole ca: despre academia de Kiev de la 1750 încôce; noile schimbări religioase în secolul actual; despre prorocul Daniel, mai multe articole istorico-archeologice și predici.

În jurnalul academiei de Kazan s'a tipărit cursul de patrologie al fostului profesor Guseft, apoi articole ca: Doctrina Psaltirei; combaterea teoriei lui Spencer despre Dumnezeu ca fință; Psaltirea cu interpretare; Epistola ap. Pavel către Galateni; Arabia și Coranul; Fericirea omenescă; Știința și omul etc.

Mai sunt încă și alte reviste dintre cari vom cita pe una: „Vera i razum“, credința și rațiunea. Iată cam ce materii s'au publicat în ea: Rîul, origina și esența sa; Mistica evului mediu; E posibilă unirea bisericii de răsărit cu cea de apus? Criza morală la apus; profeții mincinoși în V. Testam.; cestiunea Filioque; legea causalității; Darwinismul; Aug. Comte ca om și moralist;

¹⁾ Pe lângă Academia de Cazan este și o școală specială, care are menirea a pregăti misionari.

²⁾ Mai în fiecare eparchie este câte o școală de fete, care are menirea de a pregăti soții pentru viitorii preoți.

Ideea de Dumnezeu și nemurire înaintea judecății criticilor noi etc.

Pentru satisfacerea nevoilor eparchiale, în fiecare eparchie se edită câte un jurnal, în care se publică cestiuni teologice, pastore, locale și predici.

„Bis. ort. rom.” Icon. Const. Nazarie.

Revistă internă

Clubul național săsesc.

Deputații sași eșind din partidul liberal când cu legea pentru maghiarizarea numelor, s'au constituit tot pe baza programului poporal săsesc într'un club separat, căruia aparțin până acum 9 membri; 4 deputați sași au intrat de nou în partidul liberal. Precum scrie un deputat sas în P. Lloyd, programul lor comun politic, anume programul poporal săsesc, le permite să aparțină la ori-ce partid, său să rămână afară de partide.

Deputații sași s'au supărat că grupul lor n'a fost luat în considerare la compunerea secțiilor dietei și la alegerea membrilor delegațiunei. De aceea au și făcut demersuri în privința aceasta, cari, după-cum li-s'a promis, nici nu vor rămâne fără rezultate favorabile.

*

Deschiderea camerei provinciale a Bucovinei s'a făcut ieri. Se zice că sesiunea va fi astă-dată de durată foarte scurtă din cauza sărbătorilor de Paști, ce urmăzează. După semnele ce se arată, sesiunea acesta va fi una din cele mai remarcabile, spune *Patria*.

Donațiune bisericască.

Dăm cu plăcere loc următorului comunicat:

Sadu, în ziua S.S.-lor 40 Martiri 1900.

Onorate D-le Redactor!

Ziua susindicată s'a serbat în anul acesta în parochia noastră Sadu într'un mod deosebit. În această zi parochienii, cari au asistat la serviciul divin, au putut duce cu sine acasă nu numai învățătură despre perseveranță în credința în adevăratul D-zeu în urma predicii despre faptele celor 40 martiri din Sevastia, — dară ei s'au depărtat dela casa lui D-zeu și cu un sentiment de mulțumire și bucurie, comunicându-se prin subscrișul, că cu datul acestei zile (9/III 1900) biserica a primit o donațiune de 500 (cinci sute) corone dela Venerabilul Părinte *Sava Popovici*, protopresbiter militar emeritat și ases. cons. onorar.

Acest Venerabil părinte în ziua de 40 martiri din acest an a împlinit 50 ani, de când prima-dată a servit la altar sub pontificarea fericitului său părinte Nicolae în biserica din comuna sa natală Sadu, — și din acest incident de piă memorie, densus s'a aflat îndemnat a-și manifesta recunoștința către maica sa, sta biserica prin donațiunea de sus de 500 corone, din cari, în urma prealabilei înțelegeri, 300 s'au adaus la „fondul zidirei biserice” eară cu restul de 200 corone s'a pus bază la un fond bisericesc pentru ajutorarea școlarilor săraci dar diligenți din comună cu cărți și vestminte.

Acest Venerat părinte, carele după etate cred că e nestorul statului preotesc din archidieceasă, a mai făcut și până acum atari acte de binefacere pentru sf. biserică din Sadu, așa precând se afla cu locuința încă în Viena a donat un prapor de matusă în valoare de 150 fl. v. a. Astfel de acte de binefacere a făcut și altora. Tinerimea universitară din Viena care a avut fericirea a-l cunoște mai deaproape, cred că va confirma aserțiunea mea despre sentimentele de jertfă ale acestui senior pentru biserica strămoșească.

Am scris acestea, On. Dle Redactor, nu ca să adaug la meritele, cari și le-a grămădit acest venerat părinte în viața sa de 81 ani ai etății și 50 ani ai preoției; nu, căci i-cunosc prea bine nobilul caracter în care nu are loc dorința de a fi laudat, și pentru aceea i și cer scuză, că totuși dau publicității noua sa nobilă faptă; ci o fac acesta cu acel cuget curat și cu acea do-

rință, ca atari fapte să servescă drept stimulent și altora pentru a fi imitate.

D-zeu lungescă-i firul vieții în cea mai deplină sănătate!

În numele bisericeii gr.-or. a Sadului.

Ioan Popovici,
paroch

Din România

(Dela *Academia română*.) Ieri la ora 1 și jum. p. m. Academia a ținut sub președinția M. Sale Regelui Carol, asistat de A. S. Regală *Principele Ferdinand*, ședință publică solemnă.

P. S. Sa Părintele Nicolae Popea, episcopul Caransebeșului, a ținut discursul seu de recepțiune despre Andrei Șaguna, reînviatorul Metropoliei ortodoxe române din Ungaria.

Dl Dimitrie A. Sturdza, răspunde la acest discurs de recepțiune. —

Comisiunea, care e însărcinată să facă raporturile asupra lucrărilor din cursul anului, se compune din dnii Alex. Xenopolu, Dr. Felix și Gr. Tocilescu.

*

(*Distincțiune*.) Dl V. A. Urechidă, ilustrul profesor universitar, a fost ales membru corespondent al Academiei portugheze din Coimbra.

*

(*Tenorul Dumitrescu*.) Vineri seara marele artist Dumitrescu a dat o reprezentație de adio în București în folosul sindicatului ziariștilor. Tote ziarele române apoteosază pe regele tenorilor pentru succesul obținut. Președintele sindicatului ziariștilor i-a oferit o medalie comemorativă și o liră de argint înghirlandată cu flori de aur.

*

(*Aurelia Cionca*.) Cetim în ziarele din România:

Sub augustul patronagiu al M. Sale Reginei se va da Mercuri, 15 Martie, în sala Ateneului, concertul d.șorei Aurelia Cionca, tinera pianistă al cărei geniu s'a manifestat, cum se știe, din cea mai fragedă copilărie. Progresele pe cari copila-fenomen le-a făcut, au mers crescând și astăzi publicul e chemat a asculta o artistă deservită — deși tot e copilă încă de vîrstă — și una din gloriile artistice ale țării.

NOUTĂȚI

Chirotoniri. Eminenția Sa I. P. S. Archiepiscop și metropolit Ioan Metianu a binevoit a chirotoni întru presbiter pe diaconul Macedon Grecu, ear pe cler. extraord. Ioan Popa, ales preot în Cernatul-inf. (tracutul Treiscaune), întru diacon.

*

Absolvarea preoților dela serviciul curților cu jurați. Ministrul de justiție a adresat un circular preșidenților tuturor tribunalelor și curților cu jurați, prin care comunică, că toți preoții sunt scutiți de oficiul curților cu jurați.

*

Mărtea lui Nicolae Dumba. Cu părere de rău aflăm, că ilustrul senator și consilier intim al Maestății Sale, Nicolae Dumba, de origine macedo-român a murit repentin Sâmbătă în Budapesta, unde mersese să-și viziteze rudele.

Dumba s'a născut în Iulie 1830 în Doebling lângă Viena; studiile le-a urmat în gimnasiul academic din Viena, apoi se consacră carierei comerciale și după o lungă călătorie de studii în Orient luă conducerea mării țesătorii Tattendorf lângă Wiener-Neustadt.

Marele său entusiasm pentru muzică și artele frumoase îl puse în contact cu toate cercurile artistice, fiind considerat în cel mai înalt grad ca un adevărat Maecena al artelor. În 1856 luă conducerea societății artistice, fu ales vice-președinte al societății de muzică și președinte al societății de canto. Casa sa a fost un timp îndelungat centrul vieții artistice a Vienei.

În viața politică intră în Iunie 1870 cînd alegătorii din Wiener-Neustadt îl aleseră deputat în Landtag.

La 1885 a renunțat la realegere și a fost numit membru în senat. A avut un rol important în delegațiunea Austriei, unde în calitate de raportor al comisiunei afacerilor de externe a rostit discursuri de mare importanță pentru *regatul Român*.

Nicolae Dumba urma să-și serbeze în acest an a 70-a aniversară a nașterii sale. În cercurile amicilor săi se făceau mari preparative spre a sărbători într'un mod deosebit pe acest bărbat atît de popular în Viena. Se află actualmente sub presă un mare Album-Dumba, care conține dedicații ale celor mai eminenți autori și învățați.

A lăsat în urma sa o avere de 30 milioane, printre care multe proprietăți în România.

*

Alegeri sinodale. Dela scrutinul de Duminecă pentru alegerile de deputați mirenii la sinodul archidieceșan se știe până acum rezultatul următor: În cercul Sibiiului sunt aleși: Parteniu Cosma și I. A. de Preda; în cercul Seliștei: Petru Drăghiciu și Dr. D. P. Barcian; în cercul Turda: Silvestru Moldovan și Dr. Ioan Stroia; în cercul Sighișorei Dr. Liviu de Leményi și Ioan Baptist Boiu.

*

Promoțiune. Sâmbăta trecută a fost promovat la universitatea din Budapesta dl Octavian Vasu, la gradul de doctor în drepturi.

*

O întrebare. Subreuniunea învățătorilor din tractul Albei-Iuliei, la desființarea ei, dispunea de o sumă de ore care de parale: parte depusă la bancă spre fructificare, parte depusă la cassarul subreuniunii, la dl Iuliu Moldovan. M'am informat din isvor sigur, că întrunindu-se în Alba-Iulia vre-o câți-va învățători din tract, ar fi ridicat paralele, atît de la cassar cît și de la bancă și ar fi cheltuit o parte din ele.

Intreb pe dl Moldovan, decă e adevărat cea-ce se vorbește? Și decă e adevărat cît anume s'a spesat din acei bani, la aceia întrunire; cît a mai rămas și cu restul ce s'a făcut? — I. Bota, inv.

*

Advocat norocos. Un avocat din *Baja* a câștigat la tragerea loteriei de clasă cu o 1/2 los 100.000 cor.

*

Sărmanfi Buri! Din *Fiume* se vestește, că în zilele acestea s'a aranjat în beneficiul văduvelor și orfanilor renași după Burii căzuți în luptă un concert, pentru care se făcuse mare reclam septămăni de-a rândul. Cu toate acestea la concert abia s'au prezentat 15 persoane și astfel nobilul scop nu s'a putut ajunge.

*

Afacerea pedagogiului din Cluj. În afacerea senzațională a preparanzilor și a directorului Orbok dela pedagogiul de stat din Cluj s'a ținut zilele acestea o nouă anchetă sub conducerea inspectorului regesc Kozma. În cursul noiei cercetări plîngerile studenților în cea mai mare parte s'au adevărit, și astfel e probabil, că decisiunea ministrului în cauză va fi: transferarea directorului Orbok la alt institut din patrie.

*

Disensiuni. Din o corespondență, ce ni se trimite estragem următoarele: În comuna *Vormaga* (tractul Găgiiu) preotul conducea până acum afacerile parohiale cu bătrânii fruntași în armonie, și așa le-a succedat a-și ridica prin propriile străduințe o școală nouă corespunzătoare. Urma acum facearea preparativelor pentru edificarea bisericeii. S'a întâmplat însă că credincioșii, neplătindu-i preotului competențele pe mai mulți ani, acesta a adus asupra-le execuție și cu acesta buna-înțelegere a dispărut.

Voind preotul în anul acesta să țină sinod parochial cu ei, nu au voit să se supună conducerei preotului, ci au cerut pe protopopul să le prezideze sinodul.

La 27 Februarie a. c. v. s'a și prezentat protopopul la fața locului și i-a succedat ținerea sinod. Preotul a prezentat spre autentificare lista generală a membrilor, în care a fost indus numai pe aceia, cari în sensul Statutului organic au avut dreptul să fie induși. Partida contrară a pretins și a reușit să fie eschiși din lista membrilor trei inși, cari erau de partida preotului, dar nu cădeau sub rigorea S-lui 6; de altă parte a forțat primirea a trei membri, condamnați judecătorește, cari-durere-au fost aleși și în comitet. De epitropi s'au ales doi indivizi

dintre cei mai de rînd, fără de a avea vr'o avere pe numele lor. Bărbații fruntași n'au fost luați în considerare la constituirea organelor parohiale.

Regretăm astfel de animosități și îndrumăm la bună-înțelegere pe cei certăreți; cei ce sunt în drept să se folosească de remediile legale.

Primirea în școlile de cadeți.

De curînd a apărut normativul cel nou pentru primirea în școlile c. și reg. de cadeți. Pentru a oferi celor interesați punctele necesare de orientare notăm următoarele:

Școle de cadeți sunt înființate: a) pentru infanterie: în Viena, Budapesta, Praga, (cu un despărțământ pentru trupele de teren), Königsfeld (Moravia), Pojon (cu un despărțământ pentru trupele sanitare), Innsbruck, Timișoara, Sibiu, Triest, Libenau (lângă Graczi), Lobzov (lângă Cracovia), Karlsbad, Marburg, Camenița (lângă Peterwardin), Strass (Stiria), Liov (pentru infanteria și vînători); b) pentru cavalerie: în Biserica albă moravă; c) pentru artilerie: în Viena; d) pentru pionieri: în Haimburg, (pentru pionieri, pentru regimentul de calea ferată și telegraf.

Condițiunile generale pentru primire sunt: 1. dreptul de cetățen austriac resp. ungar, 2. Aptitudinea corporală pentru creșterea militară; 3. Cunoștința pregătitoare cerută; 4. Purtarea morală satisfăcătoare; 5. Etatea minimală ajunsă și etatea maximală netrecută; 6. Solvarea la timpul său a didactului; 7. Procurarea și conservarea unor obiecte recerute pentru ajustare din mijloace proprii.

Cunoștințele pregătitoare se probază prin testimoniile școlare și prin depunerea examenului de primire cu un succes sumăr de cel puțin „suficient”. Cu atestate școlare este a se proba, că aspirantul a absolvat clasele mai jos numite ale unei școle reale sau gimnasiu public, ori care are dreptul de publicitate cu un calcul general de cel puțin „suficient”, și adecă: pentru primirea la o școală de cadeți de infanterie ori cavalerie: pentru cursul prim IV clase, pentru cursul 2 V, pentru cursul 3 VI clase. În școlile de cadeți pentru artilerie și pionieri, pentru cursul prim V clase; pentru cursul 2 VI. Etatea minimală și macsimală s'a determinat astfel, că pentru primirea în cursul prim al unei școle de cadeți se recere etatea de cel puțin 14, dar nu mai mare de 17 ani; pentru cursul al 2-lea al unei școle de cadeți etatea de cel puțin 15 și nu mai mare de 18 ani, pentru cursul al 3-lea al unei școle de cadeți cel puțin de 16 și nu mai mult de 19 ani.

Didactul se determină din când în când după împrejurările generale. În timpul de față didactul costă a) pentru fii legiuți sau legitimați ai oficerilor dela toate trupele, ai preoților evanghelici și gr.-orientali, ai funcționarilor militari, magistrilor de capelă, ai subofițerilor și ai gaștilor militari dela statul armatei active, de retragere sau invalide ai marinei belice și ai honvezimei neînregistrați în ore-care clasă de rang 24 corone; b) pentru fii legitimi și legitimați ai ofițerilor și ai preoților și funcționarilor militari numiți sub a) ai armatei, ai marinei belice și ai honvezimei din rezervă, pentru cei ce sunt afară de activitate și acelora din relațiune de evidență, ai ofițerilor și funcționarilor militari dela honvezi, în relațiune afară de serviciu, după aceea a funcționarilor de stat aulici și civili și ai impiegaților dela curte și civili la 160 corone pe an; c) pentru fii tuturor celorlalți cetățeni austriaci, respective ungurești la 300 corone pe an. Pentru fii persoanelor numite sub b) și c) este a se solvi în cazul primirii într'o școală de cadeți pionieri un didactru anual de 80, respective 160 corone. Pentru elevii școlei de cadeți călărăși este a se solvi, pe lângă asta, în cursul 3 și 4 o sumă de 400 corone pe an în favorul fondului înființat la școală acesta pentru instruirea călăritului, procurarea calului de călărit și a altor trebuințe. Pentru fii persoanelor militare numite sub a) este a se solvi din suma de ecuitațiune numai jumătate.

— Petițiile pentru primire în școală de cadeți din Budapesta sunt a se înainta comandai acelei școle până la 15 Augusta a. c.

Obligațiuni

jumătate românești și jumătate ungurești, apoi

cuitanțe și contracuite

ungurești și românești, se pot procura dela

Librăria Tipografiei Arhidiececane, Sibiu, cu prețurile: 1 obligație 5 fl., chitanțele și contrachitanțele cu 1 cor. per sută bucăți. La cerere se trimite gratis și franco din fiecare câte o bucată de probă.

Următoarele cărți se pot procura dela

Librăria arhidiececană Sibiu:

I. C. Panțu:

Correspondența comercială . Cor. 3-20

Procent, Promil, Interese și teoria conturilor curente . „ 0-80

Un capitol din contabilitatea dublă „ 1—

Al doilea capitol din contabilitatea dublă „ 2—

I. Socaciu:

Dreptul cambiai „ 4—

— porto postal pentru fiecare 10 fl. —

Au apărut:

Juvenilia Proză și versuri

de
Sextil Pușcariu
à 1 C. 60 fl.

—
Iulian Devale

Epigrame

Prețul 1 cor.

Se pot procura dela **Librăria Arhidiececană, Sibiu.**

Din Tipografia și librăria arhidiececană, Sibiu, se poate procura:

Din vremuri apuse,

de
Iudita Secula n. Truța.

Broș. à 50 cr.

In Tipografia și librăria arhidiececană Sibiu, se află de vânzare:

Cuvântări bisericesci

de

Dr. Theol. George Popoviciu
protopresbiter ort. român în Lugos
broș. à 3 cor., sau lei 3.50.

Religiune și știință,

disertațiune

de același autor

broș. 50 fl.;

și

Cuvântări bisericesci

de

Massillon, episcop de Clermont și membru al acad. franc.

traduse prin

Ioan Genț

paroch gr. cath. în Haieui,

Tom. I broș. 5 cor. sau lei 6.50

In Tipografia și librăria arhidiececană, Sibiu, au apărut și se află de vânzare:

Geografia

pentru școle civile și superioare de fete

(originalul aprobat sub Nr. 1240/1898)

și

Istoria universală

pentru școle civile și superioare de fete

(originalul aprobat sub Nr. 64561/1896)

după

Alexandru Márki.

In românește de

I. Popovici.

Prețul Geografiei leg. fl. 1.30

„ Istoriei universale leg. 1.—

In Tipografia și librăria arhidiececană, Sibiu, a eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Drepturile, datorințele

și

responsabilitatea membrilor de directiune,

de

Alfred Kormos

traducere de

Constantin Popp, funcționar la „Albina“.

Prețul broș., inclusive porto postal, fl. 1.60

„Dotațiunea Clerului“.

(Avis preoțimei noastre.)

Este știut, că **articolul de lege XIV. din 1898 despre întregirea venitelor parohiale**, intră în valoare cu 1 Ianuariu n. 1899. Corporațiunea noastră supremă bisericăscă, mărițul congres național-bisericesc, s'a pronunțat deja pentru acceptarea sumelor de întregire, dacă înaltul guvern al țerei le va pune la dispoziția consistoriilor eparchiale spre împărțire fără condițiuni umiltore pentru biserică și clerul ei. Astfel — fiind timpul înaintat — Consistoriile eparchiale, întrucât nu au făcut deja, vor trebui să facă pașii de lipsă pentru adunarea datelor privitoare la venitele sigure ale singuraticelor parohii, ca astfel să se pōtă judeca pe base de date temeinice. Ca să se pōtă purcede în chip corespundător la umplerea datelor de lipsă și să se pōtă induce tōte fără eventuala păgubire a celor îndreptățiti, este fără îndoială necesar, ca se cunōscă toți parohii,

legea însași,

în tōte amănuntele ei. In scopul acesta a tradus dl **Dr. Elie Cristea** acest articlu de lege, pe care îl recomandăm în atențiunea tuturor, pe cari îi privesce. Dar chiar și după regularea generală a chestiunii de întregire legea acēsta va fi pentru toți oficialii bisericei de o permanentă necesitate, căci dîlnic se va ivi trebuința de a o consulta. Traducerea a apărut în tipografia arhidiececană și se pōte procura cu prețul de 20 cr. + 3 cr. pentru porto, atât dela traducător, cât și dela librăria arhidiececană.

Multe dispozițiuni din lege se esplică și lămuresc prin

Instrucțiunea

care de asemenea se află la librăria arhidiececană.

Iară pe lângă acestea aruncă o deosebită lumină asupra acestei chestiuni voluminoasă broșură intitulată

„Dotațiunea Clerului“

de **Ilie Dinurseni.**

apărută asemenea în tipografia arhidiececană. Costă 1 corōnă.

Din acēstă instructivă broșură se va putea clerul nostru lumina asupra punctelor mai grave din amintita lege și astfel în activitatea sa parochială va putea fi orientat și va putea sci, cum are să pūrceadă, ca să rămăe și pentru viitor acel factor independent în organismul bisericei și neamului nostru, dela care toți mai mult așteptă dezvoltarea și promovarea intereselor noastre de progres continuu.

Avem de vânzare următoarele scrieri de

Teodor V. Păcățian:

Principiile politice, după Dr. F. de Holtzendorff broș. à fl. 2.—

Libertatea, traducere după I. Stuart Mill broș. 1.—

Lupta pentru drept, trad. după Dr. R. de Ihering broș. „ „ 1.—

Cu trimiterea prin postă plus 5 cr.

Tipografia și librăria arhidiececană, Sibiu.

Se află de vânzare la

Librăria arhidiececană

1. **Almanachul învățătorului român**, anul I și II. Prețul unui exemplar 1 fl. v. a., partea II 70 cr., porto 5 cr.
2. **Calendarul bibliotecii noastre pe anul 1900**, prețul 28 cr., porto 5 cr.
3. **Conferințele învățătoresci** din arhidiececa ort. rom. a Transilvaniei, ținute în 18/30 și 19/31 August 1898. Prețul 1 fl., porto 15 cr.
4. **Geografia pentru școlele populare**, clasa III și IV, de **V. Goldiș**, prețul 35 cr., porto 5 cr.

Din „Biblioteca teatrală“

au apărut până acum următoarele broșuri:

Nr. 1.	Sōre cu ploie , comedie într'un act de <i>Iosif Vulcan</i>	20 cr.
Nr. 2.	Idil la țară , comedie într'un act, localisată de <i>Maria Baiulescu</i> , după Juin și Flerx	20 „
Nr. 3.	Biletul de tramvai , comedie într'un act de <i>Gr. Măruțianu</i>	15 „
Nr. 4.	Un om buclucaș , comedie într'un act, localisată de <i>Maria Baiulescu</i> , după M. Michel și Labiche . .	20 „
Nr. 5.	Trei doctori , comedie într'un act, localisată din l. germână de <i>Virginia A. Vlaicu</i>	20 „
Nr. 6.	Pălăria ceasornicariului , comedie într'un act, de Mdm. Emile de Girardin, localisată de <i>A. G. N.</i>	25 „
Nr. 7.	Unde dai și unde crēpă , comedie în 2 acte de <i>Alexandru Cosmar</i> , localisată de <i>Iuliu Popescu</i> . .	25 „

Au apărut:

Semințe din Agrul lui Christos.

Cuvântări bisericesci

de

Zacharia Boiu,

asesor consistorial, protopresbiter etc.

Cu binecuvântare arhierescă.

Tom. I.: **cuvântări la tōte Duminecile de peste an.**

„ II.: „ „ „ **prasnicele și sērbătorile, precum și la casuale bisericesci.**

„ III.: **cuvântări la immormētări, parastase etc.,** 360 pagine.

Prețul fiecărui tom 3 corōne și porto postal.

Se află de vânzare la **autorul** și la

**Tipografia și librăria Arhidiececană
Sibiu.**